

Základní škola a Mateřská škola Skuhrov nad Bělou,

517 03 Skuhrov nad Bělou 138,

METODIKA ADAPTACE V MATEŘSKÉ ŠKOLE

DOPORUČENÍ A POSTUPY PŘI ADAPTACI NA PROSTŘEDÍ MŠ

Adaptační program v naší MŠ

Adaptační program začíná seznámením rodičů s mateřskou školou. Pro nás spokojený a klidný rodič znamená spokojené a usměvavé děťátko. Prioritní je nutný individuální přístup pro každé jednotlivé dítě a rodiče. Nelze napsat jednotnou metodiku, protože každé dítě je jedinečné a jiné. Proto každá adaptace probíhá odlišně. Po letech zkušeností jsme sepsali ověřené postupy, které nám pomáhají u dětí nabrat jistotu a pocit bezpečí a ulehčit jim vstup do mateřské školy a rodičům dodat jistotu, že je o jejich děťátko dobře postaráno. Celkový program je založen na vzájemné důvěře a respektu. Adaptace je proces, který má svůj čas. Průběh bychom mohli rozdělit na tři fáze. ODLOUČENÍ, MAPOVÁNÍ, PŘIJETÍ. V první začínající fázi, se dítě seznamuje se vším novým a zvyká si být v cizím prostředí bez rodiče a postupně získává jistotu, že se rodič vrátí. Ta trvá od 14 do 28 dní. V druhé fázi, dítě postupně nabírá pocit bezpečí, seznamuje se s prostředím, organizací MŠ, začíná se všemu novému přizpůsobovat. Začíná si hledat místo ve skupině. Mapuje danou situaci a prostředí. Stále si není zcela jisté. Ta trvá nejméně jeden až dva měsíce. Do této fáze často vstoupí nemoc dítěte. Ve třetí fázi dítě přijímá MŠ za svou, a začíná se přirozeně projevovat. Je již ve svém známém a bezpečném prostředí. Adaptace zpravidla končí po třetím měsíci nástupu do MŠ.

1. **Den otevřených dveří „KUK DO ŠKOLKY“**- poznání a klima školy, její program a vize
2. **ZÁPIS DO MŠ** – osobní kontakt a poznávání nejen materiálních podmínek MŠ
3. Po přijetí **červnová schůzka s rodiči**: potřebná dokumentace, co budou děti potřebovat do MŠ, seznámení s adapčním programem a programem MŠ, podpora přípravy dítěte na MŠ
4. **Srpnová akce pro začínající rodiče a děti „ŠKOLKOVÉ KUKÁTKO“** – seznámení se zaměstnanci, s prostory, učitelkami, vybrání si značky, seznámení s místečkem, domluvení se na volbě průběžné adaptace

5. **Dotazník pro rodiče** – informace o dětech, o jejich adaptaci, oblíbených hračkách, jídle, co rodiče od MŠ očekává, ...
6. **VLASTNÍ ADAPTAČNÍ PROGRAM** – je přizpůsoben individuálním potřebám každého dítěte, nutná spolupráce s rodiči a učitelkami
7. **FACEBOOK a WEB MŠ** – umožnění nahlédnutí do činností za pomoci fotodokumentace či video vstupů
8. **TŘÍDNÍ VSTUPNÍ SCHŮZKA** – seznámení se třídou, podmínkami, ŠVP, ŠŘ
9. **INDIVIDUÁLNÍ TŘÍDNÍ SCHŮZKY** – jak proběhla adaptace, jak se děti v MŠ projevují, na co se zaměřujeme u dětí, ...
10. **AKCE PRO RODIČE A DĚTI** – děti mají možnost rodiče vtáhnout do jejich školního života, seznámení s jejich kamarády, oblíbenými hračkami, ...

ADAPTACE

- Každá adaptace může probíhat odlišně. Je potřeba ji řešit dle individuálních potřeb dítěte
- Je důležité důvěřovat učitelce, její profesionalitě a zkušenostem.
- Doporučuje se dopoledního programu – jít po obědě – zkrácení začátečního pobytu a následná motivace učitelek ke spinkání (individuální – nutné vnímat potřebu získané jistoty dítěte)
- Seznámení se třídou
  - práce s piktogramy – rozpracování dne
  - portfolio – rodina x mateřská škola
  - seznámení s organizací dne
  - režim dne
  - stanovení společných pravidel
  - přizpůsobení programu dětem
  - práce s loutkou – motivace – vhodně zvolený program – kladné hodnocení
- Pomáhá přinesení polštářku, hrnečku nebo oblíbeného plyšáku z domu
- Je žádoucí posílení zářijových dopoledních služeb učitelek a úzká spolupráce s ostatními zaměstnanci
- Důležitá je spolupráce učitelky a rodiče
- Je důležité, aby dítě nabralo jistotu, že se rodič vrátí
- V září se nespojují třídy, tak aby si dítě vybuchovalo jistotu ke svým třídním učitelkám. Je dobré zvážit prázdninového provozu, kdy se slučují třídy.
- Sounáležitost s rodičem a chodem třídy – co děláme, jak jsem se měli, co je potřeba, facebook – zpětná vazba
- Pomáhá i výpomoc při adaptaci sourozenci či kamarády dětí, kteří již do MŠ chodí.
- Nutný je milý partnerský a vstřícný přístup, laskavá důslednost
- Velmi pomáhá nastavení pravidel při předávání dětí rodiči učitelkám. Pravidla jak pro děti, tak pro rodiče.
  - Je přirozené, že se dětem od rodičů nechce
  - Maminky ani tatínkové do školky nechodí, ty mají své povinnosti

- Při předávání dětí rodiči učitelce – mít nastavené rituály. Pusu, ahoj a drž se. Čekám na zamávání u okna. Plácneme si a jdeme na to. Neprodužovat loučení.
- Rituál dítěte při vstupu do třídy. Pozdravení, značka, hrnek, zamávání.
- Pravidlo „pátky po obědě“ – Nenechat se dětmi vydírat. (Půjdu bez breku, když půjdu po O“)
- Nelhat dětem, neslibovat nesplnitelné.

Postup při obtížích při adaptaci:

Seznámení s novou životní situací. Nabrání jistoty, že se rodič vrátí. To se snažíme docílit postupným prodlužováním délky pobytu dítěte bez rodiče.

1. Krok: rodič přichází s dítětem do třídy, hraje si s dítětem, seznamuje se s programem, učitelkou, dětmi a prostředím.
2. Krok: Rodič se snaží dát prostor pro volnou hru svému dítěti. Snaží se být stranou, přihlíží a hraje si s jinými dětmi, spolupracuje s učitelkou.
3. Krok: Rodič se pokusí poodejít – na toaletu, odnese mikinu do šatny. Vždy dítě informuje, že odchází a přijde.
4. Krok: prodlužování doby, 10 minut, půl hodina, dvě hodiny, přichází na pobyt ven, – rodič počká buď mimo třídu, jde nakoupit, vyčká mimo školku, je vždy na telefonu.
5. Krok: Dítě zůstává po celý dopolední program v MŠ.
6. Krok: Spaní dětí v MŠ

Učitelka sama dle svých zkušeností vyhodnotí chování dítěte – pozorováním, jak se dítě bez rodiče chová a jak odloučení zvládá – vzdor u dítěte, či úzkostný pláč – vše je velmi individuální. Buď se krátký čas nebo naopak se může prodlužovat. Někdy je důležitá velká trpělivost ze strany rodiče a neuspěchat to. Při odchodu rodiče mimo školku pomáhá komunikace mezi učitelkou a rodičem na dálku – poslání SMS zprávy, fotečky, palec nahoru. Rodič se uklidní a přichází k dítěti bez obav.